

Upprättad av

Cecilia Nilsson

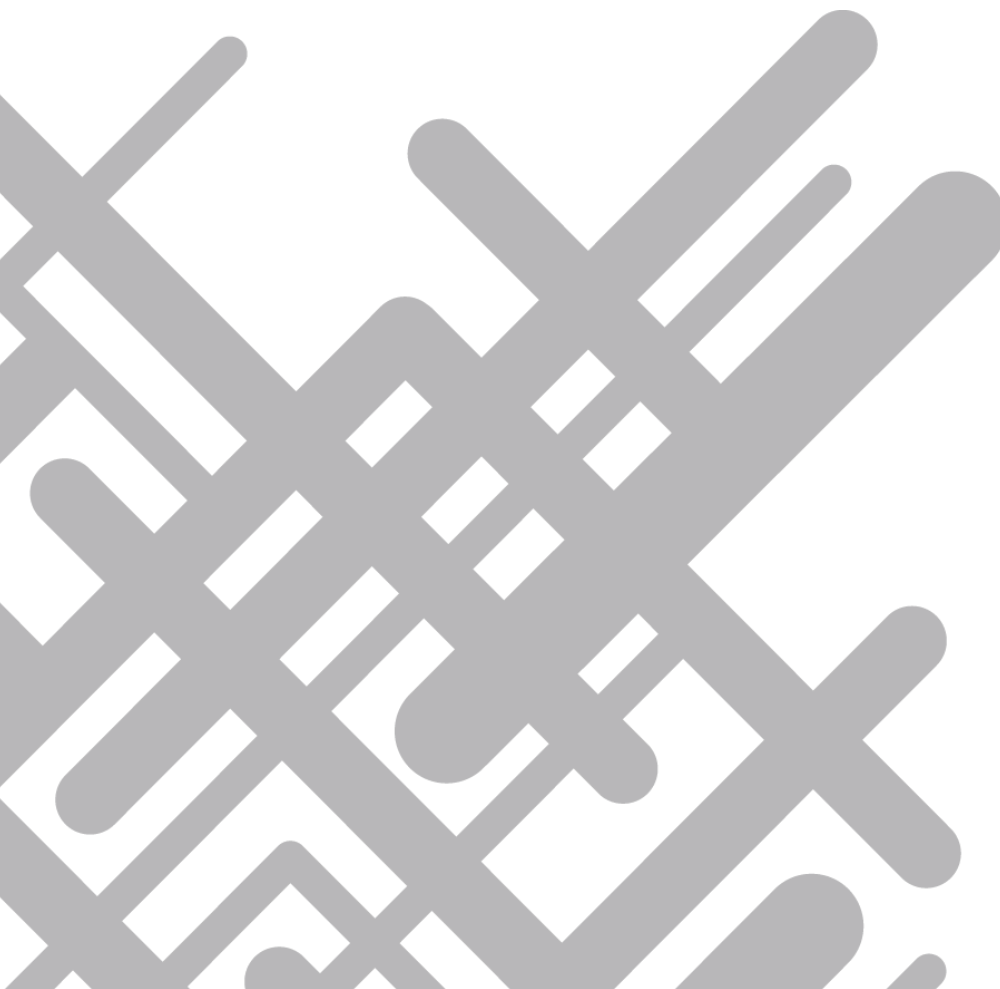
Sjö- och luftfart

Enheten för skydd och säkerhet

Sektionen för cybersäkerhetstillsyn

Kompletterande upplysningar till Cybersäkerhetslagen

Identifiering av verksamhetsutövare

Versionshistorik

Version	Datum	Beskrivning	Ansvarig
01.00	2026-03-16	Första beslutad version	Anna Törnqvist

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
1 SYFTE.....	6
2 REGELVERKETS UTFORMNING	6
3 MÅLGRUPP.....	6
4 GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR	7
4.1 Koncerner	7
4.2 Väsentlig eller viktig verksamhetsutövare	8
4.2.1 Väsentliga verksamhetsutövare under tröskelvärdena	9
5 OMFATTADE VERKSAMHETSUTÖVARE	9
5.1 Lufttransport.....	9
5.1.1 Lufttrafikföretag.....	9
5.1.2 Flygplatser	9
5.1.3 Flygkontrolltjänster	10
5.2 Järnvägstransport	10
5.2.1 Järnvägsföretag.....	10
5.2.2 Infrastrukturförvaltare	10
5.2.3 Tjänsteleverantör.....	11
5.3 Sjöfart.....	11
5.3.1 Transportföretag	11
5.3.2 Hamnar	11
5.3.3 Operatör av sjötrafikinformationstjänst (VTS)	12
5.4 Vägtransport	12
5.4.1 Vägmyndigheter	12
5.4.2 Operatörer av intelligenta transportsystem (ITS)	12
5.5 Tillverkning.....	13
5.5.1 Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar (SNI C29).....	13
5.5.2 Tillverkning av andra transportmedel (SNI C30)	13
6 FÖRVALTNING	13

Sammanfattning

Verksamhetsutövare ska bedöma om de omfattas av lag (2025:1506) om cybersäkerhet (cybersäkerhetslagen). Dessa kompletterande upplysningar har tagits fram för att ge verksamhetsutövare inom Transportstyrelsens tillsynssektorer stöd vid bedömningen.

De kompletterande upplysningarna redogör för de grundläggande principer, begrepp och avgränsningar som ligger till grund för bedömningen av om en verksamhet omfattas. Den hänvisar även till relevanta regelverk som påverkar bedömningen. Det är den enskilda verksamhetsutövarens ansvar att säkerställa att tillämplig lagstiftning följs.

Verksamhetsutövare som omfattas av lagen ska anmäla sig till Myndigheten för civilt försvar, i enlighet med 2 kap. 2 § cybersäkerhetslagen. Verksamhetsutövare bör dokumentera sin bedömning av huruvida de omfattas av lagen.

1 Syfte

Syftet med denna vägledning är att stötta verksamhetsutövare inom Transportstyrelsens tillsynsområden i bedömningen av om deras verksamhet omfattas av cybersäkerhetslagen.

Dessa kompletterande upplysningar utgör inte rättsligt bindande regler utan är avsedd att ge stöd och förtydliganden vid tolkning och tillämpning av gällande lagstiftning och föreskrifter. Vid motstridigheter har lag, förordning och föreskrifter företräde framför vad som står i denna vägledning.

Vägledningen kommer att uppdateras om rättsläget förändras.

2 Regelverkets utformning

Cybersäkerhetsregleringen i Sverige bygger på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555¹ (NIS2-direktivet). Direktivet anger gemensamma minimikrav för cybersäkerhet inom utpekade sektorer inom EU. Direktivet har genomförts i svensk rätt genom cybersäkerhetslagen och cybersäkerhetsförordningen (2025:1507).

Utöver lag och förordning har Myndigheten för civilt försvar fått i ansvar att utfärda ett antal föreskrifter. MCFFS 2026:1 föreskrifter om anmälan och identifiering av väsentliga och viktiga verksamhetsutövare trädde i kraft den 2 februari 2026.

Transportstyrelsen har utsetts till tillsynsmyndighet för följande sektorer:

- Transporter
- Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar
- Tillverkning av andra transportmedel

3 Målgrupp

De kompletterande upplysningarna kan vara till nytta för exempelvis verksamhetens beslutsfattare, säkerhetsansvariga, IT-ansvariga, internrevisorer och andra som arbetar med utveckling, drift och förvaltning av verksamhetens säkerhetsåtgärder.

---

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148

4 Grundläggande förutsättningar enligt cybersäkerhetslagen (2025:1506)

För att en verksamhetsutövare ska omfattas av cybersäkerhetslagen ska verksamheten uppfylla följande grundläggande förutsättningar enligt lagen. Samtliga tre krav behöver vara uppfyllda för att du som verksamhetsutövare ska omfattas av cybersäkerhetslagen.

- Etablering i Sverige
Lagen gäller för verksamheter som är etablerade i Sverige. En verksamhet betraktas som etablerad i Sverige när denne bedriver verklig och varaktig verksamhet inom landet.
- Verksamhet inom utpekad sektor eller delsektor
Verksamheten ska bedrivas inom en sektor eller delsektor som anges i någon av bilagorna till NIS2-direktivet.
- Storlekskrav
Som huvudregel ska verksamheten uppfylla minst ett av följande storlekskrav (under punkt 4.2.1 anges verksamhetsutövare som omfattas av cybersäkerhetslagen trots att dessa tröskelvärden inte uppfylls):
  - Ha minst 50 anställda, eller
  - Ha en årsomsättning som överstiger 10 miljoner euro och en balansomslutning som överstiger 10 miljoner euro.

4.1 Koncerner

Vid bedömningen av storlekskravet ska det beaktas om verksamhetsutövaren är ett fristående företag eller om det är ett partnerföretag eller ett anknutet företag. Om verksamhetsutövaren har starka band till andra företag, exempelvis genom att ingå i en koncern, ska även dessa företags storlek beaktas vid bedömningen.

Med anknutna företag avses företag som står i ett sådant förhållande till varandra att ett bestämmande inflytande föreligger. Ett sådant samband kan uppstå på fyra olika sätt:

- a) Ett företag innehar en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i ett annat företag.

- b) Ett företag har befogenhet att utse eller avsätta merparten av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.
- c) Ett företag har rätt att utöva ett avgörande inflytande över ett annat företag med stöd av avtal eller bolagsordning.
- d) Ett företag kontrollerar, genom avtal med andra delägare, ensam majoriteten av rösterna i ett annat företag.

Med partnerföretag avses företag som inte betraktas som anknutna, men där ett företag, ensamt eller tillsammans med andra, äger minst 25 procent av kapitalet eller rösträtten i ett annat företag. Det finns undantag från dessa bestämmelser för vissa kategorier av investerare, så som universitet och forskningsinstitutioner som investerar utan vinstsyfte.

Konsekvensen av att klassificeras som ett partnerföretag eller anknutet företag kan vara att en verksamhetsutövare som inte självständigt uppfyller tröskelkraven för att omfattas av cybersäkerhetslagen, ändå träffas av regleringen när närstående företags storlek räknas in.

Det finns dock undantag. Om verksamhetsutövaren är tillräckligt självständig i förhållande till sina partnerföretag eller anknutna företag kan det vara orimligt att räkna in deras storlek. Sådana undantag regleras i Myndigheten för civilt försvars föreskrifter om anmälan och identifiering av väsentliga och viktiga verksamhetsutövare (MCFFS 2026:1) och gäller när verksamhetsutövaren har egen drift och förvaltning av sin verksamhet och i övrigt är oberoende av de andra företagen.

4.2 Väsentlig eller viktig verksamhetsutövare

Cybersäkerhetslagen skiljer mellan väsentliga och viktiga verksamhetsutövare. Indelningen avgör främst hur tillsynen bedrivs och vilka sanktioner som kan bli aktuella.

En verksamhetsutövare klassas som väsentlig om den bedriver verksamhet som omfattas av bilaga 1 i NIS2-direktivet och uppfyller någon av följande punkter:

- Verksamheten sysselsätter minst 250 personer.
- Verksamheten har en årsomsättning som överstiger 50 miljoner euro och en balansomslutning som överstiger 43 miljoner per år.

En verksamhetsutövare klassas som viktig om den bedriver verksamhet som omfattas av bilaga 1 eller bilaga 2 i NIS2-direktivet och uppfyller någon av följande punkter:

- Verksamheten sysselsätter minst 50 personer.
- Verksamheten har en årsomsättning som överstiger 10 miljoner euro och har en balansomslutning som överstiger 10 miljoner euro per år.

4.2.1 Väsentliga verksamhetsutövare under tröskelvärdena

En verksamhetsutövare som är av särskilt betydelse för samhället kan i vissa fall omfattas av cybersäkerhetslagen, även om den inte uppfyller storlekskraven. Verksamhetsutövaren klassas då som väsentlig oavsett storlek. Inom transportsektorn omfattas samtliga:

1. beredskapsflygplatser,
2. flygkontrolltjänster,
3. karantänshamnar, och
4. skyddade platser.

Dessa beskrivs närmare under respektive transportslag nedan.

5 Verksamhet inom utpekad sektor eller delsektor

Följande verksamhetsutövare på området Transport pekas ut i någon av bilagorna till NIS2-direktivet.

5.1 Lufttransport

Inom den viktiga samhällsfunktionen lufttransport berörs följande verksamhetsutövare av lagen:

5.1.1 Lufttrafikföretag

Med lufttrafikföretag avses verksamhetsutövare som har en giltig operativ licens och bedriver kommersiell lufttransport för passagerare och/eller frakt.

5.1.2 Flygplatser

Flygplatsens ledningsenheter avser den flygplatsoperatör som ansvarar för att administrera, förvalta och underhålla en flygplats och dess infrastruktur.

Närliggande anläggningar som är nödvändiga för luftfartens drift, service till luftfartyg, samt kommersiella luftfartstjänster omfattas även. Exempel på sådana närliggande anläggningar inom flygplatser skulle kunna vara bagage- och godshantering, bränsleförsörjning, navigationshjälpmedel, kommunikation, meteorologi och radar.

Med flygplats avses ett definierat markområde som är särskilt inrättat för landning, start och manövrering av luftfartyg, inbegripet de nämnda närliggande anläggningarna inom flygplatser.

Oavsett storlek omfattas alla beredskapsflygplatser som väsentliga verksamhetsutövare.

5.1.3 Flygkontrolltjänster

Operatörer inom trafikstyrning och trafikledning. Alla verksamhetsutövare omfattas som väsentliga verksamhetsutövare oavsett storlek.

5.2 Järnvägstransport

Inom den viktiga samhällsfunktionen järnvägstransport berörs följande verksamhetsutövare av lagen:

5.2.1 Järnvägsföretag

Med järnvägsföretag avses den som utför person- eller godstransporter på järnväg. Begreppet omfattar även verksamheter som inte själva utför transporterna, men som tillhandahåller dragkraft för sådan trafik. För att räknas som järnvägsföretag ska verksamheten bedrivas med giltigt tillstånd enligt direktiv 2012/34/EU². Järnvägsföretag som enbart bedriver trafik på lokal och regional järnvägsinfrastruktur omfattas ej.

5.2.2 Infrastrukturförvaltare

Verksamhetsutövare som särskilt ansvarar för att anlägga, förvalta och underhålla järnvägsinfrastruktur, inklusive trafikledning, trafikstyrning och signalering. Med järnvägsinfrastruktur avses spår-, signal- och säkerhetsanläggningar avsedda för järnvägstrafik, trafikledningsanläggningar, anordningar för elförsörjning av trafiken, samt övriga fasta anordningar som behövs för anläggningarnas bestånd, drift eller brukande.

Förvaltare av privata anslutningslinjer, som till exempel sidospår och linjer i industrianläggningar, omfattas ej av regleringen.

---

² EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde

5.2.3 Tjänsteleverantör

Verksamhetsutövare som ansvarar för förvaltningen av en eller flera anläggningar för tjänster eller sådant tillhandahållande av en eller flera av de uppräknade tjänster till järnvägsföretag som anges i definitionen enligt EU-direktiv 2012/34/EU punkt 2-4 i bilaga II.

5.3 Sjöfart

Inom den viktiga samhällsfunktionen sjöfart berörs följande verksamhetsutövare av lagen:

5.3.1 Transportföretag

Verksamhetsutövare som bedriver persontrafik eller godstrafik på inre vattenvägar, till havs och längs kuster. Med transportföretag avses rederier som är ansvariga enligt ISM-koden och som därmed har erhållit ett dokument om godkänd säkerhetsorganisation (DOC).

5.3.2 Hamnar

Begreppet ledningsenheter för hamnar ska tolkas som hamninnehavare enligt lagen om hamnskydd³. En hamninnehavare enligt den lagen är en fysisk eller juridisk person som utövar det avgörande inflytandet över hamnens drift. Med hamn avses i detta sammanhang ett specificerat land- och vattenområde, vilket består av sådana anläggningar och sådan utrustning som underlättar kommersiella sjöfartstransporter. Med hamnanläggning enligt förordning (EG) nr 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd⁴ avses en plats där samverkan mellan fartyg och hamn äger rum. Detta inkluderar, i tillämpliga fall, områden såsom ankarplatser, väntekajer och insegling från sjösidan.

Hamnanläggningen har en hamnanläggningsinnehavare, det vill säga en fysisk eller juridisk person som utövar det avgörande inflytandet över hamnanläggningens drift. Det är hamnanläggningsinnehavaren som ska ha en godkänd skyddsplan enligt förordning (EG) nr 725/2004. Även hamnanläggningsinnehavare som inte är hamninnehavare omfattas.

Enheter som sköter anläggningar och utrustning i hamnar innefattar drift, ledning och underhåll av hamnar och hamnanläggningar samt drift av anläggningar och utrustning i hamnar, inbegripet exempelvis bunkring, lasthantering, förtöjning, passagerartjänster, insamling av fartygsgenererat avfall och lastrester, lotsning och bogsering.

---

³ Lag (2006:1209) om hamnskydd

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 av den 31 mars 2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar

Skyddade platser och karantänshamnar omfattas som väsentliga verksamhetsutövare oavsett storlek. Med skyddad plats avses en hamn, del av hamn eller annan skyddande kaj eller annat skyddat område som är utpekade av Transportstyrelsen⁵.

5.3.3 Operatör av sjötrafikinformationstjänst (VTS)

Med operatörer av sjötrafiktjänst avses utförare av sjötrafiktjänst (VTS-utförare).

5.4 Vägtransport

Inom den viktiga samhällsfunktionen vägtransport berörs följande verksamhetsutövare av lagen:

5.4.1 Vägmyndigheter

Med vägmyndigheter avses väghållningsmyndigheter som ansvarar för trafikstyrning, inbegripet aspekter som rör planering, kontroll och förvaltning av vägnät, med undantag för trafikstyrning eller drift av intelligenta transportsystem när dessa inte utgör en väsentlig del av den allmänna verksamheten för offentliga verksamhetsutövare. Med trafikstyrning avses åtgärder för att reglera trafik (trafikanter, fordon, gods) med hjälp av digitala anordningar så som vägmärken, skyltar, vägmarkeringar eller trafiksignaler enligt vägmärkesförordningen⁶, avstängningsanordningar eller geostaket.

Vägmyndigheter enligt cybersäkerhetslagen bedöms vara de myndigheter som ansvarar för det nationella vägnätet och vägnät ingående i storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö.

5.4.2 Operatörer av intelligenta transportsystem (ITS)

ITS är ett samlingsbegrepp för system där informations- och kommunikationsteknik tillämpas på vägtransportområdet. En ITS-operatör är en offentlig eller privat leverantör av en ITS-tjänst, i enlighet med ITS-direktivet⁷. Det innebär att verksamhetsutövaren ansvarar för

---

⁵ Transportstyrelsens beslut, dnr TSS 2019-3262

⁶ Vägmärkesförordning (2007:90)

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/40/EU av den 7 juli 2010 om ett ramverk för införande av intelligenta transportsystem på vägtransportområdet och för gränssnitt mot andra transportslag Text av betydelse för EES

tillhandahållande av en tjänst som bygger på informations- och kommunikationsteknik och som påverkar vägtransportsystemet i stort.

Exempel på verksamhetsutövare som Transportstyrelsen bedömer kan anses omfattas är leverantörer av system och tjänster som vägtullsystem, automatisk trafiksäkerhetskontroll och vägtrafikregister. Gemensamt för dessa system är att de är integrerade i den nationella transportinfrastrukturen och att ett avbrott skulle kunna få betydande konsekvenser för samhället.

Slutanvändare så som mottagare i fordon omfattas inte.

5.5 Tillverkning

Bedömningen utgår från organisationens klassificering enligt standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). Inom den viktiga samhällsfunktionen tillverkning berörs följande verksamhetsutövare av lagen:

5.5.1 Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar (SNI C29)

Omfattar tillverkning av motorfordon för transport av passagerare eller gods. Tillverkningen av olika komponenter och tillbehör, liksom tillverkning av släpfordon och påhängsvagnar omfattas. Utgångspunkten är att verksamhetsutövaren har registrerat sin verksamhet inom SNI-huvudgrupp C29. Bedömningen utgår från verksamhetens klassificering enligt NACE rev. 2.

Underhåll och reparation av motorfordon ingår inte.

5.5.2 Tillverkning av andra transportmedel (SNI C30)

Omfattar tillverkning av transportmedel t.ex. skepps- och båtbyggeri, tillverkning av rullande materiel för järnväg och lokomotiv, luftfartyg och rymdfarkoster samt tillverkning av delar till dessa. Utgångspunkten är att verksamhetsutövaren har registrerat sin verksamhet inom SNI-huvudgrupp C30. Bedömningen utgår från verksamhetens klassificering enligt NACE rev. 2.

6 Förvaltning

De kompletterande upplysningarna i detta dokument förvaltas av Sektionen för cybersäkerhetstillsyn.